

Benvinguts al món material

Periodista

ALBERT PUNSOLA

(/AUTOR/ALBERT-
PUNSOLA-44)

08/05/2009

Es poden establir maneres de producció i de distribució més eficients, però el fet persistent i la tendència de fons és que cada cop es demanden més productes i aquests han de viatjar milers de quilòmetres

Internet és un fenomen tan polièdric, amb tantes implicacions positives i negatives, que ningú amb un mínim d'honestedat pot atrevir-se a fer-ne un judici de valor complet. En canvi, sí que es poden fer constatacions parcials sobre l'impacte de la xarxa en determinats àmbits com, per exemple, la globalització. Llegeixo en una publicació de l'OCDE que Internet ha esdevingut un factor clau en el desenvolupament de l'economia mundial. Fins aquí res de nou, però aprofundint en la lectura del mateix text, descobreixo unes línies que em criden l'atenció. Després d'afirmar genèricament que Internet ha fet que l'activitat econòmica sigui més eficient i més ràpida, l'autor anònim destaca que, gràcies a la xarxa, la companyia de missatgeria UPS ha pogut optimitzar els lliuraments estalviant en un sol any -concretament el 2006- 12 milions de litres de combustible. La idea de fons, que finalment es fa explícita en un paràgraf posterior, és que Internet *per se* és una eina de lluita contra el canvi climàtic en millorar l'eficiència energètica.

Es possible que aquesta conclusió sigui en part correcta a una escala concreta, però segurament s'ha de contrastar amb el fet innegable que les operacions virtuals repercuteixen en el món material. Els productes i serveis adquirits a la xarxa generen un impacte en els recursos i per molt que una empresa pugui buscar l'eficiència organitzativa per disminuir la seva despesa -incloent-hi l'energètica- el cert és que des del punt de vista dels seus guanys l'interessa estimular l'activitat a la xarxa, una dinàmica que comportarà l'increment de la distribució de béns o la prestació de serveis, en definitiva l'acceleració del consum de recursos. Els vols *low cost* serien un paradigma dins d'aquest esquema.

(F)

Durant anys s'ha estat gestant una visió esbiaixada de les virtuts d'una suposada economia desmaterialitzada i s'ha fet un capmàs entre aquesta i l'anomenada economia del coneixement, que són conceptes que poden coincidir o no. Segur que és millor publicar *Sostenible* a la xarxa que no pas en paper, i hi hauria molts altres exemples en aquest sentit, però cal tenir ben present que vendre bitllets d'avió o DVD *on line* no és economia del coneixement. Sobre la desmaterialització, és important destacar el detall poc conegut que per fabricar un microxip de pocs Mb és necessiten desenes de litres d'aigua, entre altres substàncies, a banda del consum energètic associat al procés que, amb moltes probabilitats, provindrà de combustibles fòssils.

Segons dades de l'Organització Mundial del Comerç, des de 1950 fins la primera dècada del segle XXI el volum del comerç mundial s'ha multiplicat per 27. El 95% del total de l'energia utilitzada en el transport global ve del petroli. Es poden establir, doncs, maneres de producció i de distribució més eficients però el fet persistent i la tendència de fons és que cada cop es demanden més productes i aquests han de viatjar milers de quilòmetres.

El 90% del volum del comerç mundial es transporta en grans vaixells que, segons les Nacions Unides, són responsables del 4,5% de les emissions d'efecte hivernacle. A més la deslocalització de la producció en els darrers anys ha suposat un increment de la capacitat de les naus. La potència industrial asiàtica i la llunyania dels grans centres de consum (Amèrica i Europa) serien altres factors a

tenir en compte en el mateix sentit. *The Wall Street Journal* va publicar a principis del 2009 que el sector del transport internacional per vaixell es troba en plena ebullició amb dos fets destacats: un procés de fusions del qual en surten empreses més grans i una aposta estratègica per construir de vaixells d'enormes dimensions que puguin portar més càrrega en un viatge: la clau és encabir el màxim de contenidors i arribar a destí en el menor temps possible. La contribució d'aquest sector a les emissions esmentades serà, de seguir-se aquesta línia, del 6% en el 2020. És un fet que la reducció de la velocitat dels vaixells amortiria aquest efecte i canviaria a la baixa aquesta xifra. Però qui vol sentir parlar d'alentir la navegació quan hi ha clients que han pagat per un servei i molts diners estan en joc?

La ironia és que els motors dels grans vaixells són més eficients que mai i el mateix succeeix amb la gestió dels contenidors; aquestes també ha estat condicions que han afavorit la situació descrita. Això ens porta a la paradoxa de Jevons, un economista anglès del segle XIX que en la seva obra del 1865 *The Coal Question* va observar que després de la invenció i aplicació de la màquina de vapor de Watt, més eficient que les anteriors, el consum de carbó es va disparar. Naturalment la quantitat de carbó necessària per a cada aplicació era inferior que abans, però el consum en conjunt creixia. La paradoxa de Jevons va ser ratificada per altres economistes en els anys 80 i 90 del segle XX en el cas de l'ús de l'energia per part d'una societat determinada. Una lectura precipitada ens portaria a pensar en la inutilitat de les millores tecnològiques però en realitat l'eficiència és un objectiu que convenientment combinat amb altres mesures -econòmiques i polítiques- ha de comportar un avenç en la bona direcció. La paradoxa de Jevons només descriu el que passa i deixa la recepta a les nostres mans.

Periodista **Etiquetes:** [Consum](#) (/etiquetes/consum)
[Internet](#) (/etiquetes/internet)

Share 0

Tuit

 (<https://plus.google.com/share?url=https%3A//www.sostenible.cat/opinio/benvinguts-al-mon-material>)

 (<https://www.sostenible.cat/print/opinio/benvinguts-al-mon-material>)

Relacionats

Butlletí

Correu electrònic *

Subscriu

[Enviaments anteriors](#) (/newsletter/sostenible)

(/)

Revista de la **xarxa** de ciutats
i pobles cap a la sostenibilitat

**Diputació
Barcelona**

(<http://www.diba.cat>)

Arxiu (/arxiu)

Continguts per categoria (/tagclouds/chunk/3)

Continguts per etiqueta (/tagclouds/chunk/1)

Continguts per municipi (/tagclouds/chunk/2)

Avís legal (<http://www.diba.cat/avislegal>)

Contacte (/formulari/contacte)

RSS (<https://www.sostenible.cat/pagina/rss#overlay-context=>)

(<https://www.facebook.com/Sosteniblecat-146513494888>)

(<http://www.twitter.com/xarxasost>)

(<http://youtube.com/xarxasost>)

([rss.xml](#))